

Małe olimpiady przedmiotowe

Test z języka polskiego

<https://kolorki.net>

ORGANIZATORZY:

Wydział Edukacji
Urzędu Miasta
w Koszalinie

Centrum Edukacji
Nauczycieli
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
nr 17
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
nr 18
w Koszalinie

Imię i nazwisko .....

Szkoła .....

Drogi Uczniu,

test składa się z 37 zadań, na rozwiązanie których masz 60 minut. Uważnie czytaj polecenia. W zadaniach, w których są cztery odpowiedzi do wyboru, zaznacz jedną. W zadaniach otwartych wykonaj polecenia w wyznaczonych miejscach.

Podpisz test i oddaj komisji.

Powodzenia!

Koszalin, kwiecień 2018 r.

Strach

1.

Strach to straszne uczucie. Nie chcemy czuć strachu – a także lęku, obawy, a szczególnie przerażenia. Samo słowo strach nie jest może przyjemne, ale próbowaliśmy je ośwoić. A to pocieszna figurę z patyków odzianą w łachmany nazwaliśmy strachem, a to wprowadziliśmy strach do powiedzonek typu: *strach ma wielkie oczy*, *strachy na Lachy*, *w tym fachu nie ma strachu*. [...]

2.

Czasownik *straszyć* jest podszyty fałszem. Jeśli ktoś nas straszy czymś, to zwykle oszukuje. Chce, żebyśmy byli wystraszeni. A ktoś wystraszony, to zazwyczaj nie ten, który czuje zasadny strach, ale raczej ktoś, kto nie panuje nad emocjami, jest zalekniony.

3.

Przymiotnik *straszny* rzadziej bywa odnoszony do strachu. Straszny to także *niedobry*, *do niczego*, *nie do zaakceptowania*. A oprócz tego przymiotnik *straszny* wyraża naszą chęć podkreślenia, że coś jest po prostu wielkie.

4.

A przysłówek *straszenie* już naprawdę rzadko ma coś wspólnego ze strachem. A kiedy łączymy ten przysłówek z czasownikiem lub przymiotnikiem, wyrażamy tylko intensywność.

1. Lęk w stosunku do wyrazu *strach* to:

- a) antonimy.
- b) synonimy.
- c) tautologie.
- d) przeciwieństwo.

2. Co oznacza powiedzonko: *Strach ma wielkie oczy*?

.....

3. Wyraz *wystraszony* ma dwa znaczenia:

- 1. *Ktoś, kto czuje strach.*
- 2. *Ktoś, kto nie panuje nad emocjami, zalekniony.*

Ułóż zdania z wyrazem *wystraszony* w każdym znaczeniu.

1. ....

2. ....

4. Skoro *strachy na Lachy* oznacza: „nie ma się czego bać”, co mówi ta fraza o Lachach?

- a) Byli bojaźliwi i lękliwi.
- b) Byli dzielni i odważni.
- c) Byli dzielni, ale lękliwi.
- d) Byli wystraszeni, ale odważni.

5. Uzupełnij zdania. Wpisz w wyznaczone miejsca A albo B.
- A. nie straszne (pisane rozdzielnie)
B. niestraszne (pisane łącznie)
1. .... jej nawet zaspy, ciągle biega.
  2. .... a śmieszne były jego opowieści.
  3. Efekty w najnowszym filmie były ... .
6. W którym akapicie znajduje się wyjaśnienie znaczenia wyrazu *strasznie* w zdaniu:
Strasznie cię lubię.
- a) Pierwszym.
  - b) Drugim.
  - c) Trzecim.
  - d) Czwartym.
7. W tekście są cztery akapity. Jaka zasada decyduje o ich wyodrębnieniu?
- a) Opis różnych części mowy.
  - b) Opis różnych części zdania.
  - c) Prezentacja różnych znaczeń tego samego wyrazu.
  - d) Brak określonej zasady.
8. Jaki to rodzaj zdania: *A oprócz tego przymiotnik straszny wyraża naszą chęć podkreślenia, że coś jest po prostu wielkie?*
- a) Podrzędne okolicznikowe.
  - b) Podrzędne dopełnieniowe.
  - c) Współrzędne przeciwstawne.
  - d) Współrzędne łączne.
9. Jaka część mowy występuje najczęściej w zdaniu: *A ktoś wystraszony, to zazwyczaj nie ten, który czuje zasadny strach, ale raczej ktoś, kto nie panuje nad emocjami, jest zalękniony?*
- a) Czasowniki.
  - b) Zaimki.
  - c) Przymiotniki.
  - d) Rzeczowniki.
10. *Oswoić strach.* Jaki to środek stylistyczny?
- a) Uosobienie.
  - b) Epitet.
  - c) Apostrofa.
  - d) Porównanie.

W pewien ciemny i dżdżysty wieczór rodzina Muminków siedziała wokół stołu na werandzie i przebierała grzyby. [...] Nagle usłyszeli kilka lekkich uderzeń w szybę, po czym na werandę weszła Too-tiki, strząsając wodę z płaszcza deszczowego. Następnie wyjrzała za drzwi i zawołała w mrok:

– Chodź, chodź!

– Kogo przyprowadziłaś? – spytał Muminek

– To Nini – odrzekła Too-tiki – Dzieciak ma na imię Nini.

Trzymała w dalszym ciągu drzwi otwarte i czekała. Nikt jednak nie wszedł.

– No, dobrze – powiedziała Too-tiki i wzruszyła ramionami. – Niech siedzi na dworze, jeśli jest taka nieśmiała.

– Ale czy ona nie zmoknie? – zapytała Mama Muminka.

– Nie wiem, czy to ma jakieś znaczenie, jeśli się jest niewidzialną – odparła Too-tiki. Podeszła do stołu i usiadła. Wszyscy przestali przebierać grzyby, czekając na wyjaśnienie.

– Wiecie przecież, jak łatwo stać się niewidzialnym, kiedy się jest bardzo wystraszoną – powiedziała Too-tiki, zjadając pieczarkę podobną do śnieżnej kulki. – No, więc tę Nini nastraszyła w zupełnie niewłaściwy sposób jej ciotka, która wzięła ją pod opiekę, a nie lubiła jej. Ciotkę poznałam – jest okropna. Nie jest zła, to można by jeszcze zrozumieć. Tylko zimna jak lód i ironiczna.

– Co to znaczy ironiczna? – spytał Muminek.

– Wyobraź sobie na przykład, że pośliznąłeś się na maślaku i siadłeś prosto w oczyszczone grzyby – wyjaśniła Too-tiki. – Rzeczą naturalną byłoby oczywiście, gdyby twoja mama rozgniewała się. Ale nie, nie gniewa się. Natomiast mówi zimnym, miazdzącym tonem: ”Rozumiem, że lubisz ślizgawkę, ale byłabym ci wdzięczna, gdybyś się ślizgał z daleka od jedzenia”. Tak mniej więcej.

– Oj, jak nieprzyjemnie – powiedział Muminek.

– Prawda? – zgodziła się Too-tiki – Właśnie w ten sposób postępowała ciotka. Była ironiczna od rana do wieczora, aż w końcu kontury dziecka zaczęły blednąć i zacierać się. W ubiegły piątek już wcale jej nie było widać. Wtedy ciotka oddała ją mnie, mówiąc, że nie może zajmować się krewnymi, których w ogóle nie widzi.

– A co zrobiłaś z ciotką? – spytała Mi z największym zaciekawieniem – Stukłaś ją? – Tego rodzaju postępowanie nie ma znaczenia w stosunku do osób ironicznych – odrzekła Too-tiki –

Wzięłam więc Nini do siebie do domu. A teraz przyprowadziłam tu, żebyście ją znów zrobili widzialną.

– Czy ona mówi? – zapytał Tatuś.

– Nie, ale ciotka zawiązała jej na szyi dzwoneczek, żeby wiedzieć, gdzie ona jest.[...]

Wieczorem, gdy wszyscy położyli się spać, Mama wyjęła z szuflady różowy szal i uszyła z niego małą sukienkę.[...] Potem z resztki materiału obrębiła wstążkę do włosów [...]

Nazajutrz Nini miała na sobie nową sukienkę. Była widzialna aż po szyję, a gdy zeszła na śniadanie, dygnęła i pisnęła:

– Dziękuję bardzo.

Rodzina Muminków osłupiała.

11. Wpisz, kiedy dzieje się akcja we fragmencie powieści? Podaj dwa dowody wskazujące na czas akcji.

Akcja dzieje się ..... Świadczy o tym .....

12. Od jak dawna Nini jest niewidzialna?

- a) Zeszłego tygodnia.
- b) Zeszłego miesiąca.
- c) Bardzo dawna.
- d) Nie wiadomo.

13. Określ rodzaj narracji zastosowanej w cytowanym tekście. Wskaż właściwą liczbę i literę.

1) Pierwszoosobowa,	ponieważ	a) narracja jest w 1. osobie, narrator wie wszystko o bohaterach i wydarzeniach.
2) Drugoosobowa,		b) narracja jest w 1. osobie i narrator bierze udział w wydarzeniach.
3) Trzecioosobowa,		c) narracja jest prowadzona w 3. osobie liczby pojedynczej.

14. Czy *aby ona nie zmoknie*? W tym zdaniu Mama Muminka wyraża:

- a) zaniepokojenie.
- b) troskę.
- c) strach.
- d) zaciekawienie.

15. Wymień dwa powody, które przyczyniły się do tego, że Nini stała się niewidzialna.

.....
.....

16. Jakie cechy ma osoba *zimna jak lód*? Wymień 3 cechy.

.....

17. Według Too-tiki:

- a) gniew jest gorszy od ironii.
- b) ironia jest gorsza niż gniew.
- c) ironia jest tak samo zła jak gniew.
- d) ironia jest tak samo dobra jak gniew.

18. Wyjaśnij, co spowodowało, że Nini po włożeniu nowej sukienki *była widzialna po szyję*?

.....
.....

19. Dlaczego: *Rodzina Muminków osłupiała*? Zapisz odpowiedź w formie zdania złożonego.

.....

20. Podaj dwa synonimy wyrazu *ironia*.

.....

21. Uzupełnij luki wpisując zaimek *mnie* lub *mi*.

..... się wydaje, że to jeszcze daleko.

Nie podobało ..... się to przedstawienie.

Podarowała ten prezent właśnie ..... .

..... się to podoba.

22. Zakończenie fragmentu powieści jest:

- a) humorystyczne.
- b) optymistyczne.
- c) pesymistyczne.
- d) realistyczne.

23. Ułóż zdania z podanymi niżej wyrazami.

a) Nieśmiała - .....

b) Nie śmiała - .....

c) Nie śmiała się - .....

24. Wśród podanych niżej wyrazów wskaż rzeczownik.

- a) Dźdżyć.
- b) Dźdżyćcie.
- c) Dźdżysty.
- d) Dźdżu.

25. Łaknąć jak kania dżdżu. Co oznacza ten frazeologizm?

- a) Czekać na coś z utęsknieniem.
- b) Czekać na coś z niecierpliwością.
- c) Czekać na deszcz.
- d) Mieć dość deszczu.

26. Podkreśl pleonazmy.

Pleonazm - wyrażenie złożone z wyrazów o takim samym lub bardzo podobnym znaczeniu, zwykle oceniane jako błąd, np. cofać się w tył.

- a) banalnie proste
- b) pełny komplet
- c) podnieść do góry
- d) wrócić z powrotem
- e) cięta riposta

27. Ułóż zdanie z dowolnym sformułowaniem z zadania 26.

.....

28. Dopisz dopełniacz liczby pojedynczej do rzeczowników:

pustynia - .....

linia - .....

Dania - .....

29. Wyjaśnij, na czym polega ironia sytuacji przedstawionej na zdjęciu.

.....

.....

.....

.....

Agnieszka Osiecka

W strachu,

jak w domu.

Znam wszystkie kontakty,

jamy,

zakamarki.

Słyszę windę.

Mam tu nawet telefon.

Tylko drzwi wyjściowych

brak.

30. Jaka jest sytuacja liryczna osoby mówiącej w wierszu?

- a) Często przebywa w domu.
- b) Słyszy różne głosy.
- c) Lubi swoje mieszkanie.
- d) Często przeżywa strach.

31. Zacytuj porównanie z wiersza.

.....

32. Jakie uczucie wyraża podmiot liryczny?

- a) Beznadziei.
- b) Oczekiwania.
- c) Spokoju.
- d) Złości.

33. Jak rozumiesz ostatnie zdanie w wierszu? Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

34. Jaką funkcję w wierszu pełni wyraz *nawet* w zdaniu: *Mam tu nawet telefon*?

- a) Żartu.
- b) Negacji.
- c) Podkreślenia.
- d) Budowania radosnego nastroju.

35. Jakie rymy znajdują się w wierszu?

- a) Okalające niedokładne.
- b) Krzyżowe dokładne.
- c) Parzyste dokładne.
- d) Nie ma rymów dokładnych.

a) Równoważnik zdania.
b) Zdanie pojedyncze.
c) Zdanie podrzędnie złożone.
d) Zdanie współrzędnie złożone.

[illegible]

Klucz

1. a
2. Strach ma wielkie oczy – to, czego się boimy jest wyolbrzymiane
3. Np. Poczułam się wystraszona, ponieważ ktoś zapukał w okno.
Był wystraszony, ponieważ nie sądził, że będą się z niego śmiać.
4. b
5. B,A,B
6. d
7. c
8. b
9. b
10. a
11. Akcja dzieje się jesienią. świadczy o tym fakt, że rodzina obiera grzyby, a wieczór jest dżdżysty i ciemny.
12. a
13. 3c
14. b
15. Ciotka nie lubiła Nini. Ciotka była zimna i ironiczna.
16. surowa, pozbawiona uczuć, bez empatii, sroga, bezwzględna
17. b
18. Troska mamy Muminka spowodowała, że Nini stawiała się widzialna.
19. Rodzina Muminka osłupiała, ponieważ wcześniej nie widziała ani nie słyszała dziewczynek.
20. Drwina, szyderstwa, kąśliwość, złośliwość, pogarda
21. Mnie, mi, mnie
22. b
23. Stała w kacie, ponieważ była nieśmiała.
Nie śmiała o to zapytać.
Była zła, więc nie śmiała się.
24. d
25. a
26. a,b,c,d,e
27. Zadanie jest banalne.
28. Pustyni, linii, Danii.
29. Samochód jest wyposażony w opony, ale nie może jeździć, ponieważ ma zepsutą oponę.
30. d
31. „W strach jak w domu”.
32. a
33. Osoba mówiąca w wierszu jest osaczona przez strach, nie widzi możliwości wyjścia z tej sytuacji.
34. c
35. d
36. a

Zad. 37**Zgodność z tematem - 3p.**

- Treść zgodna z tematem, odzwierciedla powiedzenie: jak na ironię, ciekawa, spójna – 3p.
- Treść zgodna z tematem, odzwierciedla powiedzenie: jak na ironię, ale powierzchowna - 2p.
- Treść zgodna z tematem - nie do końca odzwierciedla powiedzenie: jak na ironię – 1p.

Forma – opowiadanie– 1p.

- Wstęp, rozwinięcie, zakończenie – 1p.

Poprawność językowa – 2 p.

- Bezбłędność lub 1 бłąd – 2 p.
- 2 błędy – 1 p.

Poprawność ortograficzna – 1 p.

- Bezбłędność lub 1 бłąd nierażący – 1 p.

Poprawność interpunkcyjna – 1 p.

- Bezбłędność lub 1 бłąd – 1 p.